

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Изходящ №	дата 201 г.
Входящ № <u>814</u>	дата <u>16.09.2016</u> г.
София 1113, бул. Шипченски проход № 52, бл. 17 тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91	

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Симона Самуилова,
Институт за исторически изследвания – БАН,
назначена със заповед № 58/16.07.2026 г. от директора на ИИСТИ – БАН за член
на жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“
по професионално направление 2.2 История и археология, научна
специалност „История на България“, за нуждите на секция „Съвременна
българска история“, обявен в Държавен вестник (бр. 46 от 19.05.2026 г.)

За участие в конкурса е подал документи и е допуснат за участие един кандидат – гл. ас. д-р Ирина Григорова. Тя завършва бакалавърска степен по история в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (1998-2002), а впоследствие и магистърска степен (2002-2003). В периода 2004-2007 г. е редовен докторант в Института за исторически изследвания при БАН, където през 2008 г. защитава докторска дисертация на тема „Българо-френски отношения по време на президентството на ген. д-р Гол (1958-1969)“ под научното ръководство на доц. д-р Стоян Пинтев (**Група А от наукометричните показатели – 50 т.**). След защитата си Ирина Григорова развива академичната си кариера в Института за исторически изследвания – първо като научен сътрудник II степен (2009-2011 г.), а след това като главен асистент (от 2011 г. – до днес) в секция „История на България след Втората световна война“ (от 2026 г. „Съвременна българска история“).

В конкурса гл. ас. д-р Ирина Григорова участва с една монография (хабилитационен труд) и 35 студии и статии. Изследователските ѝ интереси са предимно в областта на съвременната българска история, отношенията между Франция и България през Студената война, както и българската външна политика в рамките на многостранната дипломация. Освен висока публикационна активност, Ирина Григорова участва дейно и в научния живот на института, като в периода 2012-2013 г. тя представлява младите учени в Научния съвет на Института за исторически изследвания и протоколира неговите заседания, а от 2025 г. е член на Акредитационната комисия на ИИСТИ – БАН и секретар на секция „Съвременна българска история“.

Като основен хабилитационен труд за настоящия конкурс гл. ас. Григорова е представила монографията „България във външната политика на Франция по време на Студената война“, публикувана в издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ (**група**

В от наукометричните показатели – 100 т.). И като тематика, и като изложение монографията е релевантна на предмета и целите на конкурса и е напълно в изследователското поле, за чиито нужди е обявен конкурсът. Тя представлява комплексно изследване на развитието на двустранните отношения между България и Франция от края на Втората световна война до рухването на социалистическия блок. Авторката поставя под критичен прочит традиционната двуполюсна схема на Студената война (определяна предимно от сблъсъка САЩ – СССР), изтъквайки ролята на Франция като самостоятелен геополитически фактор със собствена стратегическа визия. Изследването се фокусира върху два основни инструмента на френската външна политика в лицето на културната и икономическата дипломация. Монографията е структурирана в четири глави, всяка със специфичен аналитичен принос, предшествани от въведение и завършващи с приложение, заключение и епilog. Тя съчетава традиционния за историческо повествование хронологичен и проблемно-тематичен подход.

В увода авторката анализира теоретичните рамки за динамиката на Студената война, проследява историческите корени на френското културно присъствие и дипломация в България от края на XIX век до Втората световна война. Обоснован е изборът на изследователски фокус чрез необходимостта от по-детайлно вникване в недостатъчно проучения български случай. Сериозно предимство на труда е богатата изворова база, съчетаваща архивни единици от България и Франция с френския печат в лицето на в. „Льо Монд“. Първа глава е посветена на изследване на френската външна политика след Втората световна война (1945–1958). Разгледано е нормализирането на двустранните дипломатически отношения, опитите на Париж да възстанови позициите си в Източна Европа, регулирането на търговията, навлизането в Студената война и адаптирането към новите условия след десталинизацията. Втора глава проследява амбициозните планове на голистка Франция за поддържане на водещо западно влияние през 60-те години на XX век. Авторката изследва външнополитическата доктрина на генерал Шарл дьо Гол за „Европа от Атлантика до Урал“, активизирането на икономическата и успехите на френската културна дипломация в България. Трета глава е посветена на анализа на политическите контакти на високо равнище, Хелзинкския процес (Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа), отражението на световната икономическа рецесия от 70-те години върху двустранната търговия и ролята на новите фактори в българската културна политика (вкл. Людмила Живкова). В

четвъртата глава са анализирани предизвикателствата пред традиционната дипломация на Париж през последното десетилетие на Студената война. Проследена е кризата и спадът в икономическите връзки, корекциите във френския външнополитически курс по време на управлението на президента Франсоа Митеран, пренастройването след преизбирането му през 1988 г. и ролята на френската дипломация в подкрепа на зараждащото се дисидентско движение и граждански организации в България. Основните изводи на изследването очертават самостоятелния курс на Франция спрямо държавите от Източния блок през Студената война, усилията на Париж за преодоляване на двуполусния модел и за отстояване на националните си интереси. Културната дипломация на Франция спрямо България е определена като траен мост в двустранните отношения, тъй като дори по време на най-строгата блокова изолация френският език и култура остават ключов канал за влияние и диалог между София и Париж. По отношение на икономическата дипломация авторката заключава, че търговските и техническите спогодби служат за политическо сближаване, макар в края на периода да търпят ограничения поради кризите в социалистическата планова икономика.

Освен с представената монография гл. ас. д-р Ирина Григорова участва в конкурса с 35 студии и статии (**Група Г от наукометричните показатели – 645 т.**). Прави впечатление, че голяма част от тези публикации (10 студии и статии, от които пет на френски и английски език) са публикувани в реферирани и индексирани в световни бази данни академични периодични издания. Представените студии и статии свидетелстват за добро познаване на изворовата база и историографията по изследваната проблематика. Като цяло научната продукция се отличава с тематична последователност, самостоятелност на изследователските търсения и стремеж към формулиране на собствени научни тези.

Гл. ас. д-р Ирина Григорова е разпознаваема сред научните кръгове, за което свидетелстват многобройните цитирания на нейните публикации както в България, така и в чужбина (**Група Д от наукометричните показатели – 765 т.**).

Въз основа на представените материали и направения анализ считам, че гл. ас. д-р Ирина Григорова е изграден изследовател с ясно очертан научен профил. Представената научна продукция съдържа съществени научни резултати и приноси, а хабилизационният труд показва способност за самостоятелно разработване на значими научни проблеми. Кандидатът отговаря на всички законови и академични изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, като надхвърля многократно минималните

изисквани точки по групи показатели. Тя притежава необходимите качества за хабилитиран учен, което ми дава основание да гласувам „за“ присъждането на академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р Ирина Григорова, както и да предложа на научното жури да гласува за избора ѝ за доцент по професионално направление 2.2. История и археология, научна специалност „История на България“ по обявления в Държавен вестник, бр. 46 от 19.05.2026 г. конкурс.

16 септември 2026 г.

Доц. д-р Симона Самуилова

гр. София